

LBRIS

We know
books

JENNIFER
SAINT

ARIADNA

Traducere din limba engleză și note
IRINA-MARINA BORTOI

LITERA
București

PROLOG

Dați-mi voie să vă spun povestea unui bărbat virtuos.

Bărbatul virtuos din poveste este regele Minos al Cretei, care a pornit un război cumplit împotriva Atenei. Războiul său a fost pedeapsa abătută asupra cetății pentru moartea fiului său, Androgeu. Acest mare atlet a obținut victoria la Jocurile Panatenaice ce aveau loc în oraș, însă a fost sfâșiat de un taur răzleț, pe un deal pustiu din Atena. Minos a considerat Atena vinovată de pierderea fiului său triumfător și s-a arătat însetat de pedepse sângeroase pentru faptul că nu i-au apărat băiatul de fiara sălbatică.

În drum spre a-și dezlănțui mânia asupra atenienilor, Minos s-a oprit să distrugă regatul Megarei, într-un spectacol al forței. Regele Megarei, Nisus, era nespus de celebru pentru faptul că era de neînving, însă legenda sa nu i-a putut ține piept mărețului Minos, care i-a tuns șuvița stacojie de păr pe care se bazuia puterea lui Nisus. Lipsit de cărlionțul roșu ca sângele, nefericitul a fost ucis de Minos cuceritorul.

De unde a știut să-i tundă părul lui Nisus? Minos îmi povestea bucurios cum fiica regelui, frumoasa prințesă Scila, s-a îndrăgostit, sălbatic și orbește, de el. În timp ce-i murmură dulcile promisiuni la urechea

ascultătoare, povestindu-i cum ar renunța bucuroasă la casă și familie în schimbul iubirii sale, a lăsat să-i scape cheia către distrugerea tatălui său.

Firește și pe bună dreptate, Minos a fost scârbit de lipsa ei de devotament fiesc, iar, odată ce regatul a căzut sub securea lui sângheroasă, a legat-o pe fata trăs-nită de dragoste de dosul corabiei și a tras-o credincios în mormântul ei de ape, în vreme ce ea urla și își jelea naiva încredere în iubire.

Și-a trădat tatăl și regatul, mi-a povestit el, încă aprins de fierbințeala victoriei, la întoarcerea de la înfrângerea Atenei. Și la ce i-ar fi fost vreodată de folos tatălui meu, regele Minos al Cretei, o fiică trădătoare?

PARTEA ÎNTÂI

1

Sunt Ariadna, prințesa Cretei, cu toate că povestea mea ne duce departe de țărmurile stâncoase ale ținutului meu părintesc. Tatălui meu, Minos, îi plăcea să-mi spună acea poveste, care arăta cum purtarea sa morală, curată ca lacrima, i-a adus Megara, supunerea Atenei și prilejul de a da un exemplu strălucit al judecății sale impecabile.

Poveștile spuneau că, în clipa în care s-a înecat, Scila s-a transformat într-o pasăre de mare. Departe de a fi eliberată de soarta-i crudă, a fost trimisă de îndată într-o hăituire nesfârșită de către vulturul vârstat cu stacojiu, hotărât să-și dobândească răzbunarea eternă. Mi-era ușor să cred în adevărul celor spuse, fiindcă zeilor le plăcea, într-adevăr, spectacolul îndelungat al durerii.

Însă când mă gândeam la Scila, mă gândeam la fata naivă și mult prea umană, chinându-se să respire în spuma valurilor stârnite în siajul corabiei tatălui meu. O vedeam în apele tumultuoase, împovărată nu numai de lanțurile de fier cu care o legase tatăl meu, ci și de adevărul îngrozitor că a sacrificat tot ce cunoștea pentru o iubire efemeră, trecătoare precum curcubeiele ce scânteiau printre stropii mării.

Truda sângeroasă a tatălui meu nu s-a limitat la Scila sau Nisus, știu asta. Atenei i-a pretins un preț înfiorător pentru pace. Zeus, conducătorul zeilor, atotputernic și feroce, aprecia forța muritorilor, așa că i-a oferit privilegiatului său Minos hatârul unei năpaste cumplite ce a cuprins Atena într-o furtună a bolii, agoniei, morții și durerii. Tânguielile trebuie că au umplut aerul în vreme ce mamele își priveau copiii cum se îmbolnăvesc și le mor în fața ochilor, soldații cum se prăvălesc pe câmpurile de luptă, iar cetatea cea măreață – care a descoperit că își trăgea măreția, la fel ca toate cetățile, numai din carnea omenească plăpândă – a început să se scufunde sub trupurile neînsuflețite ce se adunau în urma năpastei aduse de tatăl meu. Nu au avut de ales și i-au acceptat pretențiile.

Nu bogăția sau puterea Atenei și-o dorea Minos însă. Ci un tribut – șapte fecioare ateniene și șapte tineri ateniени aduși în fiecare an, peste valuri, în Creta pentru a potoli apetitul monstruoșității care amenințase să-mi zdrobească familia sub povara rușinii, însă care ne-a înălțat la statutul de legende. Creatura ale cărei mugete făceau podelele palatului să huruie și să se cutremure când se apropia vremea hrănirii sale anuale, cu toate că era îngropată adânc sub pământ, în centrul unui labirint crepuscular atât de amețitor, încât nimeni care intra nu și-ar mai fi putut găsi la loc calea spre lumina zilei.

Un labirint de la care numai eu aveam cheia.

Un labirint care găzduia ceea ce era deopotrivă cea mai mare umilință și cel mai mare avantaj al lui Minos. Fratele meu, Minotaurul.

Când eram copilă, coridoarele întortocheate ale palatului din Knossos mi se păreau nespuse de fascinante.

Mă strecuram prin mulțimea de încăperi uluitoare, trecându-mi palma peste pereții netezi și roșii, în vreme ce cutreieram culoarele șerpuitoare. Degetele mele trăsau conturul motivului *labrys* – securea cu două tășuri săpată în piatră după piatră. Mai târziu, am aflat că, pentru Minos, *labrys* reprezenta puterea lui Zeus, folosită pentru a chema trăsnetele – un spectacol măreț al dominației. Mie, care alergam prin labirintul locuinței mele, mi se părea că arată ca un fluture. Și pe fluture mi-l închipuiam când ieșeam din coconul întunecat al interiorului palatului în întinderea glorioasă a curții scaldate de soare. În centru strălucea un cerc uriaș și lustruit, iar aici mi-am petrecut cele mai fericite ore ale tinereții. Răsucindu-mă și țesând un dans amețitor, făurind cu tălpile o tapiserie nevăzută pe ringul de dans: un miracol sculptat din lemn, o realizare superbă a celebrului meșteșugar Dedal. Deși, firește, nu aceasta avea să fie cea mai cunoscută dintre creațiile sale.

Îl privisem cum construia ringul de dans; o fetiță înflăcărată, care îi dădea târcoale nerăbdătoare să fie gata, fără să apreciez că urmăream la lucru un inventator a cărui faimă avea să se răspândească în toată Grecia. Poate chiar și în lumea de dincolo de hotare, cu toate că nu știam mare lucru despre ea; de fapt, nu știam mai nimic despre ce se afla dincolo de zidurile palatului. Cu toate că au trecut mai bine de zece ani de atunci, când mi-l amintesc pe Dedal, văd un tânăr plin de energie și văpaia creativității. În timp ce îl urmăream cum lucrează, mi-a povestit cum a deprins meșteșugul călătorind dintr-un loc în altul, până când măiestria sa extraordinară i-a atras atenția tatălui meu, care l-a convins să rămână într-un singur loc. Dedal fusese peste tot, așa mi se părea, iar eu mă agățam de fiecare cuvânt al său când îmi descria deșerturile Egiptului,

pline de nisip dogoritor, sau Regatul Iliriei și Regatul Nubian, meleaguri imposibil de îndepărtate. Puteam să privesc corăbiile cum părăsesc țărmurile cretane, cu catargele și pânzele construite sub supravegherea atentă a lui Dedal, însă puteam doar să-mi închipui cum ar fi fost să traversez marea pe una dintre ele și să simt scândurile pârâind sub tălpi, în vreme ce valurile șuierau și se izbeau de laturile vasului.

Palatul nostru era plin de creațiile lui Dedal. Statuile pe care le sculpta el păreau atât de pline de viață că erau legate de pereți cu câte un lanț, de teamă să nu se îndeapărteze din proprie inițiativă. Lanțurile subțiri din aur, împletite cu măreție de maestru, străluceau la gâtul și încheieturile mamei mele. Într-o zi, remarcându-mi privirea plină de jind, mi-a prezentat un pandantiv micuț din aur care să fie doar al meu: două albine încolăcite laolaltă în jurul unei bucăți minuscule de fagure. Sclipea în lumina soarelui, atât de intens și de frumos lustruit, încât mă gândeam că, în arșița aceea, stropii mărunți de miere se vor topi și vor începe să curgă.

- Pentru tine, Ariadna.

Mereu îmi vorbea cu seriozitate, ceea ce mie îmi plăcea.

Nu mă simțeam ca o copilă enervantă, o fată care nu avea să comande niciodată o flotă de corăbii și nici să cucerească vreun regat, așadar, fără cine știe ce folos sau interes pentru Minos. Dacă Dedal îmi făcea doar pe plac, nu am știut niciodată, fiindcă mereu simțeam că stăm de vorbă ca de la egal la egal.

Am luat pandantivul, uimită, răsucindu-l între degete și minunându-mă de frumusețea sa.

- De ce albine? l-am întrebat.

A întors palmele spre cer și a ridicat din umeri, zâmbind.

- De ce nu albine? a întrebat el. Albinele sunt iubite de toți zeii. Albinele l-au hrănit cu miere pe micul Zeus, în peștera sa ascunsă, până a crescut suficient de puternic cât să-i răstoarne pe Titani. Albinele produc mierea pe care Dionysos o amestecă în vin, ca să-l îndulcească și să-l facă irezistibil. De fapt, se spune că până și monstruosul Cerber, care păzește Infernul, poate fi îmblânzit cu o prăjitură cu miere! Dacă porți la gât acest pandantiv, poți înmuia voința oricui, după bunul tău plac.

Nu era nevoie să întreb cui trebuia să-i înmoi voința. Creta întregă era subjugată de judecata inexorabilă a lui Minos. Știam că va fi nevoie de mai mult decât cel mai puternic roi de albine ca să-l înduplece fie și o fărâșă, dar tot am fost încântată de cadou și îl purtam mereu. Strălucia mândru la gâtul meu când am participat la nunta lui Dedal, un ospăț extraordinar găzduit de tatăl meu, care era încântat că Dedal și-a unit destinul cu o fiică a Cretei. Încă o legătură care îl ținea aici, care îi îngăduia lui Minos să se laude cu inventatorul său cel slăvit. Cu toate că nevasta i-a murit la nașterea fiului lor, pe când nu erau căsătoriți nici măcar de un an, Dedal și-a găsit alinarea în micul Icar și îmi plăcea să-l văd cum se plimbă cu bebelușul în brațe, arătându-i copilului neștiutor florile și păsările și numeroasele minuni ale palatului. Sora mea mai mică, Fedra, se ținea după el, fascinată, iar când eram prea obosită s-o mai țin departe de fiecare primejdie pe care o găsea în cale, îl lăsam pe Dedal cu amândoi și mă furișam înapoi la cercul cel larg al ringului meu de dans.

În zilele de demult, mama mea, Pasifae, dansa împreună cu mine; de fapt, ea a fost cea care m-a învățat. Nu tipare formale și fixe de pași; mai degrabă, mi-a oferit darul de a crea forme fluide și sinuoase din

mișcări nebunești și haotice. O priveam cum se aruncă în muzică și o transformă într-o frenezie plină de grație și mă luam și eu după ea. Pentru mine, transforma totul într-un joc, numind constelații pe care să le trasez cu tălpile pe podea, formațiuni de stele din care urzea povești, dar și dansuri.

- Orion! a spus ea, iar eu țopăiam frenetic din spațiu în spațiu, imaginându-mi punctele de lumină care îl desenau pe vânătorul blestemat din cer. Artemis l-a așezat acolo, ca să-l poată privi în fiecare noapte, mi-a zis mama, ca pe o mărturisire, când ne-am prăbușit împreună, să ne recăpătăm suflul. Artemis era o zeiță fecioară, care își apăra cu înflăcărare castitatea, mi-a explicat Pasifae. Însă îl prefera pe Orion, un muritor, ca tovarăș de vânătoare care putea, aproape, concura cu priceperea ei.

O poziție șubredă pentru un muritor. Poate că zeilor le plăcea îndemânarea omenească în ceea ce privea vânătoarea, muzica sau arta țesătoriei, însă erau mereu vigilenți la hybris – și era vai și amar de omul a cărui pricepere se apropia de cea divină. Un lucru pe care nemuritorii nu îl puteau tolera era să fie inferiori oricui, în orice privință.

- Hotărât să țină pasul cu extraordinara pricepere a lui Artemis, Orion a devenit disperat să o impresioneze, a continuat mama.

A aruncat o privire spre marginea podelei din lemn, acolo unde Fedra și Icar se jucau împreună. De cele mai multe ori erau nedespărțiți, iar Fedra părea încântată că e mai mare și poate în sfârșit să dea ordine cuiva mai mic decât ea. Văzând că erau atenți la joc și nu ne ascultau, Pasifae și-a continuat povestea.

- Poate că Orion a sperat că-i va birui jurământul de castitate dacă va ucide destule făpturi cât să-i câștige

admirația. Așadar, cei doi au venit încoace, în Creta, ca să pornească într-o vânătoare de pomină. Zi după zi, au măcelărit animalele insulei și le-au adunat în mormane cât munții de înalte, ca dovadă a îndemânării lor. Însă Gaia, mama tuturor lucrurilor, a fost trezită din visele ei liniștite de sângele ce îi îmbiba pământul și s-a îngrozit de carnagiul pe care Orion era hotărât să-l înfăptuiască alături de zeița sa adorată. Gaia s-a temut că vânătorul va distruge tot ce mai trăia pe insulă, așa cum se lăudase în fața lui Artemis că va face, îmbătat de frenezia luptei. Prin urmare, Gaia a căutat în odăile sale ascunse sub pământ și și-a chemat una dintre creații: colosalul scorpion pe care l-a dezlănțuit asupra lui Orion cel lăudăros. Nu se mai văzuse nicicând așa ceva. Armura creaturii strălucea precum obsidianul lustruit. Cleștii săi cumpliți măsurau fiecare cât un om în toată firea, iar coada lui teribilă se încovriga în cerurile lipsite de nori, astupând lumina lui Helios și aruncând o umbră întunecată și monstruoasă.

M-am cutremurat la auzul descrierii legendarei fiare, strângând din ochi când o vedeam cum se înalță în fața mea, neînchipuit de crudă și de odioasă.

- Orion nu s-a temut, a continuat Pasifae. Sau nu a vrut să-și arate teama. În orice caz, nu i-a putut face față scorpionului, iar Artemis nu a intervenit ca să-l scoată din cleștii cumpliți ai acestuia...

Aici, mama a tăcut, iar tăcerea ei a zugrăvit o imagine mai vie a chinurilor demne de milă ale lui Orion decât ar fi putut s-o facă vreodată vorbele ei. Și-a continuat povestea după o clipă în care am văzut cum viața îi e stoarsă din trup, iar slăbiciunea lui omenească, expusă în cele din urmă pe când ceda, istovit de încercarea de a ține atâta timp pasul cu zeii, în trupul său muritor.

-Iar Artemis l-a plâns pe tovarășul ei de vânătoare, așa că i-a adunat rămășițele trupului, care erau împrăștiate în toată Creta, și le-a așezat pe cer, unde aveau să ardă în întuneric, iar ea putea astfel să-l privească noapte de noapte, când pornea cu arcul ei de argint, singură, fără ca nimeni să-i pună la îndoială nici supremația și nici castitatea.

Erau multe astfel de povești. Din câte se părea, cerurile nopții erau presărate cu muritori care întâlniseră zei, iar acum stăteau pe firmament, ca niște exemple înflăcărate, în fața lumii întregi, arătând ce pot face nemuritorii. Pe vremea aceea, mama mea se arunca în aceste povești așa cum se arunca în dans, cu un abandon sălbatic, înainte să afle că plăcerile ei nevinovate vor fi luate drept dovadă a exceselor sale necontrolate. Pe atunci, nimeni nu căuta să spună despre ea că ar fi fost nefeminină sau să o acuze de sentimente perverse și nefirești, așa că dansa cu mine, slobodă, în vreme ce Fedra și Icar se jucau împreună, mereu absorbiți de alt și alt joc, de altă lume făurită chiar de ei doi. Singura judecată de care aveam a ne teme era frigul raționalității lipsite de emoții a tatălui meu. Împreună, dansam ca mamă și copilă, risipind groaza.

Ca tânără femeie însă, dansam singură. Bătăile tălpilor mele pe lemnul strălucitor încropeau un ritm în care mă puteam pierde, un dans involburat care mă putea mistui cu totul. Chiar și fără muzică, reușea să astupe mugetul îndepărtat care huruia sub picioarele noastre și tropăitul copitelor nemaipomenite, gonind departe, sub pământul din centrul construcției care consolidase cu adevărat faima lui Dedal. Îmi întindeam brațele, ridicându-le spre cerul pașnic, uitând în timpul dansului de ororile care sălășluiau sub noi.

Asta ne duce la o altă poveste, una pe care lui Minos nu-i plăcea să o spună. Dintr-o vreme când încă era proaspătul rege al Cretei și, rivalizând cu ceilalți doi frați ai săi, voia cu disperare să-și dovedească măreția. S-a rugat la Poseidon să-i trimită un taur magnific și a jurat credincios că va sacrifica animalul, ca să-i aducă o mare onoare zeului mării, asigurându-și astfel grația lui Poseidon și regatul Cretei dintr-o singură mișcare.

Poseidon a trimis taurul, sprijinul divin al dreptului lui Minos de a conduce Creta, însă frumusețea sa era atât de falnică, încât tatăl meu a crezut că-l poate păcăli pe zeu sacrificând altă făptură, inferioară, și păstrând taurul cretan pentru sine. Jignit și înfuriat de această sfidare, zeul mării și-a născocit răzbunarea.

Mama mea, Pasifae, este o fiică a lui Helios, marele zeu al soarelui. Spre deosebire de văpaia dogoritoare a bunicului meu, ea era scăldată într-o lumină scântietoare și blândă, de culoare aurie. Îmi amintesc razele catifelate ale ochilor ei stranii, tivți cu bronz, căldura verii din îmbrățișarea ei și soarele topit din râsul ei. Asta se petrecea în zilele copilăriei mele, pe când se uita la mine, nu prin mine. Mama își răsfrângea lumina ei asupra lumii; înainte să devină un ochi de geam translucid, reflectând lumina, care însă nu mai curgea niciodată în valurile sale prețioase de splendoare. Înainte să plătească prețul înșelătoriei înfăptuite de soțul ei.

Murat și acoperit de crustacee, Poseidon s-a înălțat din adâncurile mării, într-un val cumplit de sare și furie. Nu și-a îndreptat răzbunarea elegantă și argintie direct către Minos, bărbatul care a căutat să-l trădeze și să-l dezonoreze, ci s-a întors împotriva mamei mele, regina Cretei, și a abătut asupra ei nebunia patimii pentru taur. Incitată de o poftă animalică, dorința a făcut-o vicleană și isteță și l-a înduplecat pe Dedal,